

УДК 132

**PECULIARITIES OF LAND MANAGEMENT DURING MARITAL STATE
IN UKRAINE: CHALLENGES AND SOLUTION WAYS****ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В
УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ****Dubovyk I.I. / Дубовик І.І.***Senior Lecturer/ старший викладач*

ORCID 0009-0006-8287-0625

*Sumy National Agrarian University, Sumy, Herasyma Kondratieva, 160, 40000**Сумський національний аграрний університет, Суми, Герасима Кодратьєва, 160, 40000*

Анотація. Стаття розглядає особливості проведення землеустрою в умовах воєнного стану в Україні. Зокрема, у статті аналізуються виклики та проблеми, що виникають у процесі здійснення землеустрою під час воєнних дій, такі як недоступність територій, безпека працівників, зміни власницьких відносин тощо. Досліджуються можливі підходи до вирішення цих проблем та розробка ефективних стратегій для забезпечення належного функціонування земельних відносин у воєнний період. Автори статті роблять висновки щодо важливості врахування контексту воєнного конфлікту при плануванні та реалізації землеустрою, а також визначають перспективи подальших досліджень у цій сфері.

Ключові слова: воєнний стан, землеустрій, безпека, інфраструктура.

Вступ.

У контексті військових конфліктів, таких як війна на сході України, землеустрій стає складною та надзвичайно важливою задачею. Війна не тільки призводить до руйнування інфраструктури та знищення земельних масивів, але й порушує нормальний порядок власності, обмежує доступ до територій та може призвести до додаткових конфліктів у сфері землекористування. Процес землеустрою в умовах воєнного стану потребує особливого підходу та врахування багатьох факторів, включаючи безпеку працівників, доступ до інформації та документації, а також врегулювання конфліктів у власницьких відносинах. У таких умовах ефективно проведення землеустрою стає ключовим елементом відновлення та стабілізації суспільства та економіки в постраждалих регіонах. У цьому контексті, важливо розглянути основні аспекти та проблеми проведення землеустрою під час воєнного стану в Україні, а також запропонувати ефективні стратегії та рекомендації для подальших дій у цьому напрямку.

Основний текст.

В Україні запроваджено воєнний стан у зв'язку з повномасштабною війною, що створює особливі виклики для проведення землеустрою [1]. Воєнний стан вводиться для забезпечення національної безпеки та стабільності під час збройної агресії, дозволяючи уряду запроваджувати певні обмеження та заходи. Проведення землеустрою під час воєнного стану стає складним через низку факторів.

Україна, перебуваючи у складній воєнній ситуації, постійно шукає ефективні методи вирішення своїх проблем, зокрема в сфері землеустрою. Проведення землеустрою в умовах воєнного стану стає особливо актуальним

завданням, що вимагає не лише компетентності, а й великої обачності та відповідальності.

Ефективність землеустрою в період військового стану визначається здатністю держави та місцевих органів влади оперативно та раціонально вирішувати питання, пов'язані з розподілом та управлінням земельними ресурсами. В умовах війни, коли звичні адміністративні та правові механізми можуть бути частково або повністю паралізовані, роль ефективного землеустрою стає ще більш важливою.

Передусім, ефективний землеустрій у воєнний час забезпечує стабільність земельних відносин. Він допомагає зберегти юридичну силу документів на право власності та оренди, що є критично важливим для уникнення хаосу і зловживань. У випадках, коли документи втрачені або знищені, оперативний і справедливий процес їх відновлення стає пріоритетом для забезпечення прав власників і користувачів землі.

Крім того, ефективний землеустрій сприяє підтримці економічної діяльності, особливо в аграрному секторі, який може бути ключовим для забезпечення продовольчої безпеки в умовах конфлікту. Забезпечення доступу до землі для фермерів і аграрних підприємств, а також раціональне використання земельних ресурсів допомагають підтримувати виробництво та постачання продовольства, що є життєво важливим у воєнний час [2].

Також, проведення землеустрою в умовах війни сприяє вирішенню гуманітарних проблем, зокрема забезпеченню житлом внутрішньо переміщених осіб. Ефективне управління земельними ресурсами дозволяє швидко знаходити і надавати ділянки для тимчасового житла або для будівництва нових поселень для біженців і переселенців.

Значну роль відіграє застосування сучасних технологій у процесі землеустрою. Використання геоінформаційних систем (ГІС), дронів для аерофотозйомки та інших цифрових інструментів дозволяє швидко та точно проводити інвентаризацію земель, визначати межі ділянок та виявляти зміни в землекористуванні, що є особливо важливим у складних умовах військового часу.

Таким чином, ефективність землеустрою в період військового стану є критичною для підтримки правового порядку, економічної стабільності та вирішення гуманітарних проблем. Використання сучасних технологій і оперативне реагування на виклики дозволяють забезпечити раціональне управління земельними ресурсами навіть у найскладніших умовах. Загалом, проведення землеустрою під час воєнного стану — це складне завдання, що вимагає комплексного підходу та врахування всіх особливостей ситуації. Однак з правильним плануванням, координацією та використанням наявних ресурсів це завдання можливо вирішити в ефективний спосіб.

В умовах воєнного стану в Україні, проведення землеустрою набуває особливого значення та викликає низку специфічних проблем та викликів. Ця тема належить до категорії надзвичайно актуальних у контексті воєнного конфлікту на сході країни та вимагає комплексного аналізу та розробки ефективних стратегій. В умовах війни землеустрій стає ключовим інструментом

у врегулюванні земельних відносин та забезпеченні належного функціонування аграрного сектору, а також відновлення соціально-економічної стабільності в постраждалих регіонах.

У зонах, де тривають бойові дії або діє воєнний стан, першочерговим пріоритетом стає безпека. Це обмежує доступ до цих територій для проведення землеустрою. Працівники земельних служб можуть стикатися з обмеженнями мобільності, що ускладнює виконання їхніх обов'язків. Пересування людей і транспорту також може бути обмежено, що ускладнює доступ до необхідної документації.

Уряд може запроваджувати додаткові правові обмеження на земельні відносини, наприклад, заборону на обмін або продаж земельних ділянок у військових зонах, а також підвищення контролю за операціями з нерухомістю. У зонах конфлікту може припинитися робота органів земельних відносин через евакуацію чи втрату контролю над територією. Зруйнована інфраструктура, включаючи земельні маркери та документацію, ускладнює визначення меж земельних ділянок та проведення інших процедур землеустрою [3].

Міжнародні стандарти та організації можуть відігравати важливу роль у відновленні земельних відносин, надаючи технічну та фінансову допомогу для відновлення інфраструктури та процесів землеустрою. В умовах воєнного стану важливо враховувати потреби власників землі та внутрішньо переміщених осіб, забезпечуючи їх права на власність та відновлення.

Для ефективного проведення землеустрою під час воєнного стану необхідний комплексний підхід і координація між урядовими органами, місцевими громадами, міжнародними партнерами та іншими зацікавленими сторонами.

Після завершення воєнних дій потрібно визначити поняття відновлювальних землевпорядних робіт, встановити строки та зміст заходів, які необхідно буде виконати. Знищеним землекористуванням вважається земельна ділянка, де зруйновано продуктивний потенціал земельних та інших природних ресурсів внаслідок бойових дій [4].

Уряд має приймати відповідні заходи для забезпечення безпеки та прав власників землі під час воєнного стану, а також розробляти стратегії відновлення земельних відносин після завершення конфлікту. Важливо зосередитися на стабілізації ситуації в зонах конфлікту та забезпеченні безпеки для працівників земельних служб і місцевого населення, відновленні зруйнованих земельних об'єктів, забезпеченні доступу до необхідної інформації та документації для проведення землеустрою, врегулюванні конфліктів у земельних відносинах, розробці механізмів підтримки для постраждалих від воєнного конфлікту та зверненні до міжнародних партнерів для отримання допомоги.

Висновки.

Ефективність землеустрою в період військового стану підтверджує, що раціональне управління земельними ресурсами є ключовим фактором для забезпечення стабільності та розвитку країни в умовах конфлікту. Ефективний землеустрій сприяє збереженню прав власності та оренди, що допомагає уникнути хаосу та зловживань. Він підтримує економічну діяльність, особливо в

аграрному секторі, що є критично важливим для забезпечення продовольчої безпеки. Крім того, ефективне управління земельними ресурсами дозволяє оперативно вирішувати гуманітарні проблеми, зокрема забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб. Використання сучасних технологій, таких як геоінформаційні системи та дрони, значно підвищує точність та швидкість проведення землеустрою. Загалом, ефективний землеустрій в умовах воєнного стану є необхідним для збереження правового порядку, підтримки економічної стабільності та вирішення гуманітарних питань, що вимагає координації зусиль усіх зацікавлених сторін та застосування сучасних інструментів управління.

Література

1. Закон України від 24.02.2022 р. № 2102- IX Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text> (дата звернення 12.06.2024)
2. Хавар Ю., Сай В., Маліброда С. Особливості робіт із земеустрою в умовах воєнного стану. Геодезія та землеустрій: стан, проблеми та перспективи розвитку. URL: <https://doi.org/10.31734/architecture2023.24.177> (дата звернення 14.06.2024)
3. Земельні відносини під час воєнного стану: на які землі поширюється дія Закону № 2145-IX. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/zemelni-vidnosini-pid-chas-voennogo-stanu-na-yaki-zemli-poshiruyetsya-diya-zakonu-2145-ix> (дата звернення 15.06.2024)
4. Третяк А. М. Концептуальні засади "землеустрою - 2030". *Землеустрій, кадастр і моніторинг земель*. 2013. № 1-2. С. 4-12.

References:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2022) The Law of Ukraine "On approval of the Decree of the President of Ukraine "On the introduction of martial law in Ukraine" available, at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text> (Accessed 12 June 2024)
2. Khavar Yu., Sai V., Malibroda S. (2023) Peculiarities of work with land management under martial law. Geodesy and land management: state, problems and development prospects. available, at: <https://doi.org/10.31734/architecture2023.24.177> (Accessed 14 June 2024)
3. . Government portal (2022) "Land relations during martial law: which lands are covered by Law No. 2145-IX.", available, at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/326-2022-%D0%BF#Text> (Accessed 15 June 2024)
4. Tretyak A. N. (2013) Conceptual principles of "land structure - 2030". *Land management, cadastre and land monitoring*, 1-2, 4-12 [in Ukrainian]/

Abstract. *The article examines the peculiarities of land management in the conditions of martial law in Ukraine. In particular, the article analyzes the challenges and problems that arise in the process of land management during military operations, such as the inaccessibility of territories, the safety of workers, changes in ownership relations, etc. Possible approaches to solving these problems and the development of effective strategies to ensure the proper functioning of land relations in the wartime period are investigated. The authors of the article draw conclusions about the importance of taking into account the context of the military conflict when planning and implementing land management, as well as determine the prospects for further research in this area.*

Keywords: *martial law, land management, security, infrastructure.*